

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
РЕГІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЦЕНТР БНАУ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної комунікації**

30 жовтня 2020 року

Біла Церква
2020

ЗМІСТ

Секція: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ, ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Борщовецька В.Д. Формування фонетичної компетентності у майбутніх перекладачів в умовах вторинного коду.....	3
Денисенко І.І. Особливості контенту та технологій он-лайн навчання у вищих навчальних закладах.....	4
Єрко А.І. The main students' skills analysis needed in learning Chinese language.....	6
Ігнатенко В.Д. Професійні стандарти у підготовці майбутніх перекладачів.....	7
Марчук В. В. The role of the foreign language in the person value orientation formation	8
Резнік В.Г. Навчальні стратегії у процесі опанування студентами іншомовної комунікативної компетенції.....	9
Носенко М.М. Принцип зворотного планування в контексті діяльнісно-орієнтованого підходу вивчення іноземних мов.....	11
Рейда О.А. Проблеми опанування студентами англійської термінологічної лексики ветеринарного напрямку.....	12
Столбецька С.Б. Металінгвістична функція комунікації як важливий аспект процесу викладання спеціалізованої французької мови.....	14
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Особливості формування soft skills у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики Білоцерківського НАУ.....	15
Цвид-Гром О.П. Формування культури якості вищої освіти як пріоритетний напрям розвитку та конкурентоспроможності ЗВО.....	18

Секція: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ: ЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО, ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Береговенко Н.С. Особливості перекладу українською мовою семантичної категорії дієслів на означення переміщення бігом в романах Джоан Роулінг «Гаррі Потер».....	19
Будугай О.Д. Новаторство Лесі Українки як драматурга: до 150-річчя від дня народження геніальної письменниці.....	22
Будугай А.О. Агатангел Кримський в обороні українського слова: до 150-річчя від дня народження видатного мовознавця.....	23
Демченко Н.С. Телескопія як самостійний і продуктивний спосіб утворення неологізмів	25
Велика К.І. Переклад назв захворювань рослин, спричинених грибами Аскоміцетами та Дейтероміцетами.....	27
Зінінська А.П. Класифікація імперативів та їх особливості в середньоанглійській та ранньоніованглійській періоди.....	29
Івлєва К.С. Шляхи адаптації запозичень у перекладі літератури з рослинництва українською мовою.....	30
Пилипей Ю.А. The grammar of slang and its notion.....	32
Карпенко С.Д. Інтернаціоналізація казкового мотиву: особливості методології О. Потєбні у вивченні народної казки.....	33
Пилипенко І.О. Варіантність адвербіальних фразеологічних одиниць в англійській та українській мовах.....	34
Борщовецька В. Д., Левчук І.О. Structural and stylistic specificity of “hard” and “soft” news.....	36

**Секція: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНОГО,
ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА**

Обіюх Н.М. Забезпечення енергетичної безпеки в країнах ЄС: шляхи імплементації загальноєвропейської енергетичної стратегії у національне законодавство.....	38
Настіна О.І., Цєпа Д.О. Проблемні питання державної підтримки фермерського господарства в Україні у 2020 році.....	40
Настіна О.І. Мораторій на відчуження земель сільськогосподарського призначення в Україні: проблемні питання використання земель.....	41
Мельник О.Г. Формування конкурентоспроможності виробничо-господарського потенціалу в контексті кластерної організації розвитку агропромислового виробництва в Україні.....	43
Пахомова А.О. Особливості інноваційних перетворень в аграрній сфері.....	44
Ярмоленко Ю.В. Договірна діяльність в АПК.....	46
Мельник В.О. Деякі аспекти основних принципів органічного сільського господарства за ІФОАМ (Міжнародна федерація органічних сільськогосподарських рухів).....	47
Ломакіна І. Ю. Роль соціальної відповідальності агробізнесу у забезпеченні сталого розвитку сільських територій.....	49
Ковальчук І.В. Проблеми правового регулювання дорадництва в аграрному бізнесі України.....	50

**Секція: ІСТОРИЧНІ, ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА**

Росавіцький О.О. Місцеві вибори та адміністративно-територіальна реформа в Україні.....	52
Сімакова С.І. Окремі аспекти характеристики корупційних кримінальних правопорушень в Україні.....	53
Мельник Л.М., Грек І.М. Феномен церковного розколу в історіографії другої половини ХІХ ст.	54
Єфремова І.І. Адвокат-медіатор: особливості надання послуг.....	55
Малишко І.В. Медіація, як один із способів вирішення конфліктів.....	57
Курчин О.Г. Єдиний європейський патент: правові гарантії.....	59
Макарчук В.В. Правовий режим землекористування колоністів та іноземних поселенців в Російській імперії.....	60
Черненко В.Л. Роль молодіжної організації «Пласт» у національно-патріотичному вихованні учнівської та студентської молоді.....	62
Ярмола О.В. Особливості визначення понять у соціально-гуманітарних науках.....	64

ВЕЛИКА К.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРЕКЛАД НАЗВ ЗАХВОРЮВАНЬ РОСЛИН, СПРИЧИНЕНИХ ГРИБАМИ АСКОМІЦЕТАМИ ТА ДЕЙТЕРОМІЦЕТАМИ

Переклад захворювання рослин залишається одним із актуальних питань перекладознавства. Відсутність україномовних перекладних словників для такої галузі сільського господарства як фітопатологія вимагає пошуку методів і способів перекладу. Для здійснення еквівалентного перекладу, як одного із його способів, використано англійські та українські сільськогосподарські довідники.

Ключові слова: фітопатологія, захворювання рослин, аскоміцети, дейтероміцети, плід, фрукти.

Проблематика перекладу назв захворювань рослин з англійської на українську мову досі залишається актуальною. Існує велика кількість сільськогосподарських перекладних словників, але лексика, такої галузі сільського господарства як фітопатологія, представлена в них у невеликій кількості. Тому, перекладачам доводиться шукати способи її перекладу.

Для здійснення перекладу назв захворювання рослин, які відсутні в перекладних словниках, використовують мову посередник. У фітопатології мовою посередником для перекладу виступає латинська, адже всі назви збудників хвороб позначаються цією мовою. Визначивши збудники, що викликають захворювання, можна здійснити переклад назв захворювань рослин. Пошук еквівалентів захворювань відбувається за допомогою англійських та українських сільськогосподарських довідників: «Plant pathology» (автор Д. Волкер, 1950), «Plant pathology» (автор Г. Агріос, 2005), «Словник-довідник з фітопатології» (автори В. Пересипкін, Т. Зражевська, 1985), «Сільськогосподарська фітопатологія» (автори В. Пересипкін, 2000).

У даній роботі розглянуто переклад назв захворювання рослин, які виникають не тільки на плодах фруктів, а й на їх частинах.

Такі види захворювань спричиняються грибами аскоміцетами та дейтероміцетами. Більшість цих грибів продукують аскоспори у перитеціях та конідіях на вільних гіфах, але вони відрізняються один від одного життєвими циклами та захворюваннями, які вони викликають [2, с 503].

Наведемо приклад найбільш поширених захворювання рослин, які спричиняються грибами аскоміцетами [2, с 504]:

Збудник	Назва захворювання
<i>Claviceps, C. purpurea</i>	ergot of cereals and grasses
<i>Diaporthe, D. citri</i>	melanose of citrus fruits
<i>D. phaseolorum</i>	stem canker of soybeans
<i>Botryosphaeria (Physalospora)</i>	black rot, frog-eye leaf spot, and canker of apple (<i>P. obtusa</i>),
<i>Didymella, D. Bryoniae</i>	gummy stem blight of cucurbits
<i>Guignardia, G. Bidwellii</i>	black rot of grape
<i>Venturia inaequalis</i>	apple scab
<i>Monilinia</i>	brown rot of stone fruits
<i>Moniliophthora</i>	Monilia pod rot of cacao
<i>Botrytis</i>	blossom blights, fruit rots, damping-off, stem cankers, rots, leaf spots, and tuber, corm, bulb, and root rots

Збудник *Claviceps, C. Purpurea* викликає захворювання **ріжки зернових та злакових культур** [1, с. 42], що відповідає англійській назві захворювання **ergot of cereals and grasses** [2, с. 507]. Словник Lingvo має два відповідника для терміна cereals: зернові та злакові, оскільки термін grass ми не можемо перекласти як трав'яниста культура у словосполученні ergot of cereals and grasses. Тому, його відповідником буде злакові культури, а cereals – зернові.

У дисертації С. Булькрана, знаходимо опис збудника *Phomopsis (Diaporthe) citri* Fam., що викликає часті захворювання у цитрусових рослин (меланоз або фомопсис) [3]. Відповідником англійській назві захворювання **melanose of citrus fruits** [2, с. 508] є **меланоз або фомопсис цитрусових**.

Незавершений гриб *Phomopsis sojae* Lehm. викликає **рак сої або опік сої**. Гриб часто утворює сумчасту стадію і його тоді називають *D. Phaseolorum* [1, с. 140]. Повним еквівалентним відповідником **stem canker of soybeans** [2, 506] є **рак сої**.

Паршу яблуні спричиняє *Venturia inaequalis* Wint. Уражені листки передчасно засихають й опадають. На плодах з'являються плями з темно-оливковим оксамитовим нальотом [1, с. 337]. Еквівалентним перекладом **apple scub** [2, 505] є **парша яблуні**.

Поширене і шкідливе захворювання зерняткових плодкових культу є моніліоз або плодова гниль. Найчастіше ураження спричиняє гриб *Monilinia (Sclerotinia) Fructicola, M. Laxa, and M. Fructigena*. Г. Агріос в описі захворювання **brown rot of stone fruit** називає збудником хвороби *Monilinia (Sclerotinia) Fructicola, M. Laxa, and M. Fructigena* [2, с. 510]. Англійському відповіднику захворювання **brown rot of stone fruit** є українська назва **моніліоз або плодова гниль** [1, с. 349].

Всі фруктові, ягідні та зернобобові вразливі до сірої гнилі. Ця хвороба інтенсивно розвивається при значних опадах і в теплу погоду, покриваючи частини рослин сірим нальотом. Збудником **botrytis diseases** є *Botrytis cinerea* [2, с. 515]. У сільськогосподарських словниках відсутній переклад для відповідника botrytis. Натомість, присутній інший відповідник (gray mold) із тим самим збудником (*Botrytis cinerea*). Користуючись довідниками, знаходимо повний еквівалентний переклад для англійської назви **botrytis diseases** – **сіра гниль** [1, с.379].

Чорна гниль (*Guignardia bidwellii*) – грибкова паразитарна хвороба винограду. Вона найчастіше пошкоджує ягоди, також може вражати листя та лозу. Це захворювання вважається досить шкідливим для лози [5]. Відповідником **black rot of grape** (fungus *Guignardia bidwellii* anamorph) [2, 520]. є **чорна гниль**.

Аскохітоз – це захворювання спричиняється грибковим паразитом, що розвивається в конідиальній (пікнідиальній) стадії (анаморфна) – *Ascochyta* і в сумчастій стадії (телеморфі) – *Didymella bryoniae*. Патоген вражає всі види гарбузових культу[4].

Відповідно, повним еквівалентом **cucurbit gummy stem blight** (*Didymella bryoniae, anamorph Phoma Cucurbitacearum*) [2, 525] є **аскохітоз гарбузових**. Здійснення дослівного калькування у даному випадку неможливе. В українській термінології назв захворювань таке поняття як gummy stem – липкий пагін відсутнє, а для англійського терміну blight, немає точного перекладного еквіваленту в україномовних словниках.

Чорний рак яблуні (*Sphaeropsis malorum* Peck. (= *Botryosphaeria obtusa* (Schwein.) Shoemaker.) вражає кору та гілки. Нерідко хвороба проявляється на листках і плодах. Пошкодження мають вигляд виразок і пов'язані з ураженням кори. Далі уражена кора стає обвугленою, розтріскується і опадає, при цьому оголюється почорніла деревина. Уражені ділянки розширюються і оперізують гілки, стовбури, викликаючи загибель крони. Збудником захворювання є гриби класу *Ascomycetes*. Сучасна назва *B. Obtusa* підкласу *Dothideomycetidae*, порядку *Dothideales*, родини *Botryosphaeriaceae* [6].

Відповідно, **black rot of apple** (*Botryosphaeria obtusa, formerly Physalospora obtusa*) [2, 545] відповідає українській назві **чорний рак яблуні**.

Отже, при здійсненні перекладу неможливо орієнтуватись на дослівний переклад назви захворювання рослини. Потрібно орієнтуватись виключно на збудників, що викликають захворювання. Пошук еквівалентного перекладу відбувається за допомогою англійських та українських сільськогосподарських довідників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Пересипкін В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія: Підручник . К.: Аграрна освіта, 2000. 415 с.
2. Agrios George N. Plant pathology – 5 th ed. 2005, p.922.
3. Меланоз або фомопсис цитрусових. URL: <file:///C:/Documents%20and%20Settings/User/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83>

https://www.pesticidy.ru/%D0%90%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%85%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%B7_%D0%BE%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%86%D0%B0

4. Аскохитоз гарбузових. URL:

https://www.pesticidy.ru/%D0%90%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%85%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%B7_%D0%BE%D0%B3%D1%83%D1%80%D1%86%D0%B0

5. Чорна гниль. URL:

https://ru.wikisource.org/wiki/%D0%AD%D0%A1%D0%91%D0%95/%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0%D1%8F_%D0%B3%D0%BD%D0%B8%D0%BB%D1%8C

6. Чорний рак яблуні. URL:

http://www.agroatlas.ru/ru/content/diseases/Pomae/Pomae_Sphaeropsis_malorum/index.html

УДК 811.11-112

ЗІНЬСЬКА А.П., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

КЛАСИФІКАЦІЯ ІМПЕРАТИВІВ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ В СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКИЙ ТА РАННЬОАНГЛІЙСЬКИЙ ПЕРІОДИ

У статті досліджено структурні особливості імперативів у пам'ятках літератури середньоанглійського та ранньоанглійського періоду. Наша розвідка дозволяє проаналізувати функціонування та маркування імперативу в діахронії та зробити компаративний аналіз з сучасним етапом.

Ключові слова: імператив, директив, наказ, прохання, середньоанглійський період, ранньоанглійський період

Дослідження директивних мовленнєвих актів в історії англійської мови піднімає низку питань та проблем, які не можливо охопити виключно синхронічним аналізом. На сьогодні, мовленнєві акти прохання, наказів та ін. розглядаються науковцями як приклади актів “загрози обличчю” (face-threatening acts). В соціумі та під час комунікації їх часто вважають загрозою для “негативного обличчя” (negative face) адресата, тобто втручання в свободу дій та нав'язування, що загрожує бажанню комуніканта бути незалежним (P. Brown and S.C. Levinson, 1987). Керуючись цією інформацією, можна легко пояснити велику кількість так званих непрямих директивів (indirect directives) в сучасній англійській мові (наприклад, *Could you help me? Will you open the window?*). Нещодавні розвідки показують, що багато непрямих директивних мовленнєвих актів з'явилися в історії англійської мови в досить пізній період. Так наприклад, чіткі випадки директивів у вигляді запитань важко знайти до початку ранньоанглійського періоду. Те ж стосується й інших непрямих директивів (T. Kohnen, 2004). Однак, більш очевидні та прямі прояви директивів, які сьогодні вважалися б недоречними та неввічливими, були досить поширеними та часто зустрічались в рані періоди англійської мови. Звідси постає питання про норми мовленнєвих актів та рівень лінгвістичної ввічливості в період минулих століть.

Одним із завдань сучасної теорії синтаксису є дослідження структури речення. Дослідників цікавить процес та способи побудови речень в синхронному та діахронному аспектах.

В сучасній лінгвістиці актуальними залишаються питання, що стосуються функціональних та структурних особливостей імперативу. Дослідженнями імперативів в генеративній парадигмі займалися такі вчені як Дж. Садок та А. Звіцкі (1985), В. Ван дер Вурфф (2007), Е. Потсдам (1998), Дж. Лайонс та Р. Хаддлстон (1977), Ч. Хан (2000), К. Плацак (1998), Л. Рупп (1999), Е. Девіс (1986), та ін.

Об'єктом нашого дослідження є імперативи в середньоанглійському та ранньоанглійському періодах (12-17 ст.), *предметом* є їх структурні особливості. Актуальність дослідження зумовлена сучасними напрямками дослідження лінгвістичних